

LŠTA pranešimas
2025 m. sausio 20 d.

Vilkaviškio šilumos tinklai – aktualijos ir planai

UAB „Vilkaviškio šilumos tinklai“ – savivaldybės įmonė, perėmusi turtą po 15 metų nuomos laikotarpio iš UAB „Litesko“. Bendrovė centralizuotai tiekia šilumą ne tik Vilkaviškio mieste, bet ir eilėje mažų miestelių (Kybartai, Virbalis, Paežeriai, Pilviškiai). Be to, Vilkaviškio rajono savivaldybė bendrovei pavedė eksploatuoti eilę individualių katilinių, kurios aprūpina šiluma įvairios paskirties savivaldybės valdomus objektus. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) atstovai Valdas Lukoševičius ir Vytautas Džiuvė apsilankė įmonėje, apžiūrėjo centrinę katilinę ir su įmonės direktoriumi Andriumi Strakalaičiu bei katilinių eksploatacijos vadovu Adu Jasulaičiu aptarė įvairius aktualius klausimus bei pasiūlymus asociacijos veiklai.

Svarbiausias įmonės eksploatuojamas objektas – katilinė, aprūpinanti šiluma ir karštu vandeniu Vilkaviškio miestą. Pagrindinis šilumos kiekis čia gaminamas dar UAB „Litesko“ valdymo laikotarpiu sumontuotais dviem biokuro katilais, o rezerviniams ir pikiniams poreikiams naudojami modernizuoti sovietinių laikų DE ir VK tipo katilai, kuriuose įrengti šiuolaikiniai dujų ir skystojo kuro degikliai. Abu biokuro katilai sujungti į bendrą kondensacinį ekonomizerį, kurio pagalba 2023 metais iš katilinės paliekančių dūmų buvo pagaminta dar 3657 MWh šiluminės energijos. Ataušinti degimo produktai šalinami per bendrą kaminą, pravestą per katilinės stogą.

1 pav. Vilkaviškio katilinė

Katilinėje sumontuoti du biokuro katilai (3 ir 2.5 MW) su horizontaliais dūmavamzdžių tipo šilumokaičiais, įrengtais virš kūryklų. Įmonės vadovų nuomone, tokia konstrukcija sumažina vamzdžių korozijos riziką. Nors į katilus paduodamo vandens temperatūra 70 °C, tačiau vamzdžiai tarnauja daugiau kaip 7-8 metus. Deginant daugiausiai SM3 tipo biokurą – tai neblogas rodiklis, lyginant su vertikaliais dūmavamzdžiais. Įmonė periodiškai tikrina vamzdžių sienelių storį, siekdama laiku planuoti katilų remontą ir užtikrinti katilinės patikimumą.

Vilkaviškio katilinėje įrengti du atskiri įgilinti ir uždengiami biokuro sandėliai, kurie retokai sutinkami Lietuvos šilumos tiekimo įmonėse.

2 pav. Įgilinti biokuro sandėliai Vilkaviškio katilinėje.

Įmonės direktoriaus Andriaus Strakalaičio nuomone, ši konstrukcija pasirinkta dėl vietos stokos (katilinė yra miesto centre), tačiau pasiteisina tik vasarą. Šaltuoju laikotarpiu, kai išauga biokuro srautas stoginių uždarinėti nėra galimybių. Įgilintų sandėlių tūris palyginti mažas, todėl vis tiek daug biokuro tenka laikyti atvirose aikštelėse. Nelabai patogu aptarnauti sandėlį ir transporterių gedimo atveju.

Vilkaviškio šilumos tinklai eksploatuoja 5 atskiras šilumos tiekimo sistemas ir eilę individualaus šildymo katilinių. Be to, daugelis jų pakankamai susidėvėję, o kadangi miesteliuose nėra gamtinių dujų tinklų, tai pikiniams poreikiams tenkinti reikia naudoti brangesnį kurą – dyzeliną. Visa tai lemia didesnį personalo skaičių ir papildomas sąnaudas. Įmonė neseniai pakeitė katilą Kybartuose ir nuogaštuoja, kad didesniems katilams keisti būtų sudėtinga rasti lėšų.

Nors Vilkaviškio mieste pakeista 41 % vamzdynų jau naujais, tačiau sovietmečiu planuota miesto plėtra neįvyko, tad dalis vamzdžių per dideli, o tai lemia didesnius šilumos perdavimo nuostolius. Vamzdžių keitimas yra labai brangus, todėl jų keitimas tik dėl šilumos perdavimo nuostolių mažinimo – ekonomiškai netikslingas. Įmonė stengiasi didinti vamzdynų patikimumą ir ilgaamžiškumą gerindama tinklų vandens kokybę. Tuo tikslu neseniai įrengtas stacionarus deguonies koncentraciją vandenyje matuojantis prietaisas, kuris padeda kontroliuoti vandens korozinį aktyvumą ir racionaliau naudoti deguonies absorbentą. Be to, deguonies koncentracija gali indikuoti šilumokaičių nesandarumą šilumos punktuose.

3 pav. Deguonies koncentracijos tinklo vandenyje matavimo prietaisas.

Vilkaviškio šilumos tinklų aptarnaujamuose pastatuose beveik visur įrengti įvadiniai šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu duomenų nuskaitymu, kurie tiksliai išmatuoja mėnesinį suvartotą šilumos kiekį ir sumažina mažmeninio aptarnavimo sąnaudas.

Įmonės vadovai atkreipė dėmesį, kad mažose šilumos tiekimo įmonėse nėra pakankamai aukštos kvalifikacijos ir specializuotų specialistų, todėl nėra lengva sekti visus teisės aktų ir reguliavimo pakeitimus. Šie gi dažnai būna painūs ir nerealistiški. Mokymų ar praktinės pagalbos iš valdžios įstaigų retai sulaukiama. Galimai, valdžios įstaigų atstovai nesidomi mažųjų įmonių aktualijomis, todėl jų sprendimai kartais neįvertina realių sąlygų ir aplinkybių.

Pasitarimo metu konstatuota, kad Lietuvoje taikoma šilumos ūkio kainodara ir reguliavimas bendrai yra sudėtingi ir dažnai beprasmiški. Neatsižvelgiama į mažųjų savivaldybių ir jų valdomų įmonių specifiką bei galimybes. Darbuotojams tenka didelė administracinė našta ir atsakomybė, o atlyginimų lygis periferijoje dažnai neadekvatus reikalavimams.

Įmonės vadovai labai teigiamai įvertino LŠTA pastangas informacijos sklaidos srityje ir išreiškė pageidavimą ir toliau palaikyti šilumos tiekėjus bendradarbiaujant su valdžios atstovais bei nesustoti teikti šilumos tiekimo įmonėms daugiau praktinių įrankių ir konsultacijų, palengvinančių sunkų, bet labai atsakingą aprūpinimo šiluma veiklą.